

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.512/2015/4.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Tóth Mihály ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Máté Ernő ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenessége és jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.521/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.340/2014/9/II.

Rendelkező rész

A Kúria a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.521/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 197.400 (egyszázkilencvenhétezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2000. július 25-étől autóbuszvezetőként állt az alperes alkalmazásában.
- [2] Munkaviszonyát az alperes 2014. május 9-én kelt azonnali hatályú felmondásával szüntette meg. Ennek indokolása szerint a felperes által vezetett menetrend szerinti autóbuszjáratot a társaság közúti ellenőrei 2014. április 29-én ellenőrizték és észlelték, hogy a megállóhoz közelítve az autóbusz lassít, a felperes menetjegyet ad ki, letépi, és azt az utasnak hátra adja. A jegykiadó gép segítségével megállapítható volt, hogy a menetjegyet közvetlenül az ellenőrzés előtt 24, illetve 31 másodperccel adta ki. A felperes azt nyilatkozta, hogy a F.H. megállóhoz érve szállt fel a két utas, akik részére a jegykiadó gép pillanatnyi üzemzavara miatt csak annak újraindítását követően tudott jegyet adni. Elmondta, hogy nem kívánta feltartani a forgalmat, ezért a busz elindítása után menet közben szándékozott kiadni a jegyet. Az autóbuszba épített hitelesített menetíró (tachográf) mérőberendezés alapján az ellenőri jelentés vizsgálata során elemzésre került a készülék által rögzített adat, amely alapján arra a következtetésre lehetett jutni, hogy a H. megállóban a felperes az autóbusszal nem állt meg. Ezt igazolja a tanúnyilatkozat, amely szerint a b. forduló előtt szálltak fel az utasok, és az autóbuszvezető a menetjegyet az ellenőrök megjelenésekor adta ki. Az azonnali hatályú felmondás hivatkozott arra is, hogy a felperessel szemben hasonló cselekmények miatt már a 2011. és 2012. évben is hátrányos jogkövetkezményeket megállapító határozat kiadása történt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes a keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítását, ennek jogkövetkezményeként az alperes elmaradt jövedelemben, illetve 3 havi végkielégítés összegében való marasztalását kérte.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Előadta, hogy a felperes által elmondottakat a tachográf adatok, a GPS mérések, az ellenőri jelentés és tanúvallomás is cáfolta. A felperes súlyos kötelezettségszegést követett el, amikor az utasoknak menetjegyet nem adott a felszálláskor csak akkor, amikor észlelte, hogy közúti ellenőrzés várható.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.340/2014/9/II. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a feljegyzett illetéket az állam

viseli.

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) 78. §-ának (1) bekezdés a) és b) pontjában foglaltakra. Megállapította, hogy a felperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan megszegte akkor, amikor az autóbuszra felszálló utasoknak a menetjegy árának átadása ellenében jegyet nem szolgáltatott, így azok érvényes menetjegy nélkül közlekedtek. A kötelezettségszegést jelentőssé teszi az is, hogy a felperessel szemben korábban a munkáltató már alkalmazott hátrányos jogkövetkezményt ilyen típusú kötelezettségszegés miatt.
- [7] A bíróság egyetértett az alperes azon hivatkozásával, hogy az autóbuszvezetőnek tudnia kell; a menetjegy egyben nyugtaként is szolgál, igazolja a pénz átvételét. Ezen túlmenően a menetjegy utasbiztosításként is szolgál, ennek hiányában pedig az utas biztosítással nem rendelkezik.
- [8] Az alperes fő tevékenysége a személyszállítás, bevételei is ebből származnak, és kiemelt felelőssége van a tekintetben, hogy biztosítsa az utasok biztonságos, a jogszabályoknak és az üzletszabályzatban foglaltaknak megfelelő szállítását.
- [9] A bíróság megállapította, hogy a menetjegykiadó gép bármely üzemzavara, meghibásodása esetére az autóbuszvezetők rendelkezésére áll olyan nyomtatvány, amely a menetjegyet pótolja. Akár a menetjegykiadó gép újraindításához szükséges 1-2 perc, akár a nyomtatvány kiállításához szükséges hasonló időtartam által okozott sérelem nem vethető össze azzal, amely az utasok menetjegy és utasbiztosítás nélküli utazásával összefüggésben merül fel.
- [10] A bíróság álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a felperes a menetjegyet a pénz átadáskor nem nyomban, hanem a gépjármű elindulása után a következő megálló előtt szolgáltatotta ki, lényeges kötelezettségszegés.
- [11] A felmondás rögzítette, és ezt a felperes nem vitatta, hogy a felperesnek nem ez volt az első, hasonló jellegű szabályszegése. Mindezek figyelembe vételével a bíróság megállapította, hogy a felmondásban szereplő indok valós, és az okszerűen eredményezte a munkáltató intézkedését.
- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.521/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [13] A másodfokú bíróság hivatkozása szerint a felperes az eset munkáltatói kivizsgálása során és a peres eljárásban sem vitatta annak tényét, hogy az érintett utasok részére a menetjegyet nem a vételár átvételekor azonnal, hanem a busz elindulását követően menet közben, utólag adta ki. Nem vitatta azt sem, hogy az alperesnél hatályban lévő kollektív szerződés azonnali hatályú felmondási okként jelöli meg a menetjeggyel történő visszaélést.
- [14] A felperesnek munkaköréből adódóan külön munkaköri leírás nélkül is tudnia kellett, hogy az alperesnél hatályos üzletszabályzat

rendelkezései alapján az utasoknak az utazás teljes időtartama alatt utasbiztosításként is szolgáló érvényes menetjeggyel kell rendelkezniük, ezért azt a vételár megfizetését követően az utas részére az utazás megkezdését követően át kell adni.

- [15] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy amennyiben a menetjegykiadó gép üzemzavara folytán nem lehet átadni az indulást megelőzően a jegyet, az újraindításhoz szükséges 1-2 perc időtartam a menetidőben jelentős késedelmet nem okozott volna. Másrészt a jegykiadó gép üzemzavara esetére a felperes rendelkezésére állt olyan nyomtatvány, amely a menetjegyet pótolta, annak kiállításához is elegendő 1-2 perc.
- [16] A rendelkezésre álló adatok szerint nem volt akadálya annak, hogy a felperes a fenti szabályok betartásával még elindulás előtt kiadja az utasok menetjegyét, és ezzel nyugtadási kötelezettségét is teljesítse.
- [17] Az autóbuszvezetői munkakör bizalmi jellegű, a munkavállaló egyedül végzi a járművezetési és a menetjegy kiszolgálási tevékenységet, folyamatos ellenőrzése nem lehetséges. Ezért a menetjegy kiadásával kapcsolatos kötelezettség megsértése szigorú megítélés alá esik akkor is, ha csekély értékre valósul meg (BH 2008.66.).
- [18] A felperes nem vitatta a felmondásban rögzített azon hivatkozást, hogy nem ez volt az első hasonló jellegű szabályszegése. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra is figyelemmel helytállóan állapította meg, hogy az alperesi felmondásban közölt indok valós, és egyben okszerűen eredményezte a felperes munkaviszonyának azonnali hatállyal történő megszüntetését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a kereseti kérelemnek megfelelő határozat meghozatalát kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. Jogszabálysértésként az Mt. 78. §-ának (1) bekezdés a) pontját, és a Pp. 213. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.
- [20] A felülvizsgálati kérelem hivatkozott arra, hogy a vitatott másodfokú ítélet szerint például a kollektív szerződés „azonnali hatályú felmondási okként jelöli meg a menetjeggyel történő visszaélést”. A hivatkozás pontatlan, ugyanis a kollektív szerződés pontja e körben úgy rendelkezik, hogy „a munkavállaló ha - munkájára vonatkozó szabályok, előírások és utasítások be nem tartásával a szabálysértési értéket meg nem haladó értékre elkövetett cselekményével (menetjeggyel történő visszaélés, gépjármű jogtalan igénybevétele, stb.) a munkáltatónak anyagi kárt okoz”. A felperes kárt nem okozott, hiszen a menetjegyek ára a kasszában volt. A kollektív szerződésben foglalt magatartást tehát nem valósította meg.

- [21] A felperes nyugtaadási kötelezettségét sem szegte meg, ugyanis ha ez történt volna, akkor az ellenőrnek nem lett volna lehetősége a „nyugta lerontására”. Hangsúlyozandó, hogy a támadott munkáltatói intézkedés nem róta a felperes terhére sem a nyugtaadási kötelezettség megszegését, sem a menetjeggyel történő visszaélést.
- [22] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.
- [23] A felmondás indokolása valós és okszerű volt. A másodfokú ítélet által is hivatkozott MK. 95. számú állásfoglalás szerint a munkáltatói felmondás abban az esetben fejezi ki világosan a felmondás okát, ha abban a munkáltató megjelölte azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket, amelyekre a felmondását alapította. Köztudomású tény, de a vonatkozó szabályzatok benyújtásával is alátámasztotta az alperes, hogy az utasok az utazást a menetjegy birtokában kezdhetik meg. Nem vitatott az sem, hogy a menetjegy kiadása a munkavállaló munkaviszonyból származó lényeges kötelezettsége.
- [24] A felperesnek a megállóból való elindulás előtt és a menetjegy árának átvételét követően haladéktalanul kellett a menetjegyet kiadni, tehát ez az ő lényeges munkaviszonyból származó kötelezettsége lett volna.
- [25] A másodfokú ítélet a kollektív szerződésre annyiban utal, hogy annak az indokolásban is idézett rendelkezését a felperes nem vitatta, így a fennálló esetleges pontatlanság nem perdöntő.
- [26] Helyesen hivatkozik az ítélet a következetes ítélkezési gyakorlatra, amely a menetjegy kiadásával kapcsolatos bármilyen visszaélést azonnali hatályú felmondást megalapozó minősített kötelezettség-szegésnek minősít.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [28] A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá elő kell adni - a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Így kizárólag azon felülvizsgálati érvelések voltak vizsgálhatóak, amelyek tekintetében a konkrét jogszabályhely és a jogszabálysértés módja is megjelölésre került.
- [29]
- [30] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjának, és a Pp. 213. §-ának megsértését panaszolta, így a felülvizsgálati eljárásban kizárólag ezek voltak vizsgálat tárgyává tehetőek.
- [31] Az alperes az azonnali hatályú felmondásában nem hivatkozott a

kollektív szerződés előírásaira, és nem állította a felperes károkozó magatartását. Ebből következően alaptalanul állította a felperes, hogy károkozás hiányában jogellenes a munkáltató intézkedése. Hangsúlyozandó, hogy egyébként a kollektív szerződés az azonnali hatályú felmondáshoz fűződő, így annak gyakorlása lehetőségét nem bővítheti illetve szűkítheti, ezért azon magatartásokat is csak példálózó jelleggel sorolhatja fel, ami az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgálhat nála (LB.Mfv.I.10.745/1998.). Ebből következően a felperes magatartását az Mt-ben szabályozottak szerint kellett értékelni. Az a körülmény, hogy a másodfokú bíróság ítéletében utalt az alperes kollektív szerződésére, döntését nem teszi jogellenessé.

- [32] A felperes tévesen állította, hogy az alperes nem róta terhére a nyugtaadási kötelezettség megszegését, illetve a menetjeggyel való visszaélést. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 206. §-ának megsértését nem állította, így a jogerős ítéletben foglalt tényállás jelen eljárásban nem volt vizsgálható. Az azonnali hatályú felmondásban írtak a bizonyítási eljárás alapján egyértelműen megállapíthatóak voltak, ebből következően pedig rögzíthető, hogy az alperes arra alapította az intézkedését, miszerint a felperes nem adott megfelelő időben az utasoknak menetjegyet, vagy akadályoztatás esetén nyugtát. Mindez pedig olyan magatartás, amely miatt az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alperes jogszerűen élt az azonnali hatályú felmondás jogával.
- [33] A felperes a Pp. 213. §-ának megsértését is állította, e körben azonban az általa hivatkozott jogszabálysértés mibenlétét nem jelölte meg, így előadása nem felelt meg a Pp. 272. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak.
- [34] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint.

Záró rész

- [35] A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam fizeti.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. április 27.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő